

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRRTNI VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilu „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih
zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravljanje: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 6. marca 1931.

Štev. 10.

Josip Rebec, Ljubljana:

Gospodarski podvig obrtništva.

Obrtniška organizacija bi bila nepopolna, ako se bi omejevala izključno samo na interesno zaščito našega članstva, pri vsem tem bi pa gospodarstvo obrtnika propadalo in na polju njegovega napredka bi pridobivali drugi.

Nujno potrebno je, da usmerimo delovanje naših obrtnih organizacij baš sedaj, ko je prilika najbolj podana, da se z vneto poprimejo gospodarskega dela na združnem polju.

Ako le bežno premostimo položaj posameznih obrtnih strok, vidimo nastopno:

Običajne stroške rokodelca trpijo pred konfekcijo in tovarniškimi izdelki. Kupec, ki se je še do nedavna naslanjal izključno le na ročne izdelke vsled njih solidnosti in preciznosti, sedaj v največji meri izbegava obrtniške izdelke in hiti v prodajalno, kjer ima veliko in pestro izbiro, obenem pa tudi ugodnejšo ceno. O kvaliteti izdelka pa seveda ni govora.

Stavbne stroške kljub se dokaj močno razvirati gradbenosti ne zaznamujejo skoro nobenega napredka. Tu je predvsem kriva prevelika konkurenca, ki je, žalibog, posledica nepravilnih kalkulacij.

Ostale stroške pa se bore s tehničnim razvojem, ki daje veljavnost modernizaciji pogonskih sil, obratov in komunikacij.

Iz vsega tega jasno sledi, da moramo, ako hočemo, da nas ne pogazi tok napredka, budno čuvati to, kar nam je dosedaj pripadlo in kar smo si obdržali.

Ničeva je trditev, da bo obrtništvo podleglo industriji. Tako kot obrt ne more biti brez industrije, le ta tudi brez obrti ne more obstojati.

Naloga odločujočih činiteljev pa je, da meritorno vplivajo na naravni razvoj obeh teh važnih gospodarskih panog.

Najtežji udarec za obrtnika pa je nastopil zaradi padca in nazadovanja cen poljedeljskih proizvodov. Kmet, glavni kupec in naročnik podeželskega obrtnika, nima denarja, njegova kupna moč je oslabila do skrajnosti, tako da ne more kriti niti stroškov za popravila, kaj šele za nova dela ter se pogreza počasi, toda gotovo v dolgove.

Naše delavnice vedno bolj počivajo in bati se je najhujšega. Tu moramo

poseči po samopomoči. Glavni vzroki so nam dobro poznani, zato pa skušajmo omiliti krizo in priti do primerne zaposlenja.

S pametno specifikacijo naših obratov bi nam bilo mnogo pomaganega. Kako ugodno bi se razvijala zaposlitev naših obratov, če bi si ustvarili enoten sistem produkcije in trgovine, pri čemer pa ne mislim, da bi se moral sleherni obrtnik odreči svojemu sedanjemu poslovnemu krogu. Mislim samo, da bi potom osrednje gospodarske organizacije zamogli dobiti obširen prodajni trg, katerega naj bi zakladali obrtni gospodarji. Po svojem bistvu bi tvorile posamezne produktivne zadruge sestavni del te naše gospodarske centrale.

Jasno je, da si mali obrtnik ne more oskrbeti velike zaloge, dasi je sposoben zadostiti zahtevam kritičnega prodajalca in kupca, ko ne ve, kdaj in kam naj bi prodal svoj izdelek. V mnogih drugih primerih je zopet slučaj, da mora obrtnik podleči, ker se od njega zahteva več kakor zmora to njegov obrat. Tudi tu bi se hvalevredno izkazala porazdelitev dela, ker bi prihajale v poštev razne državne dobave.

Če so si znali ustvarjati drugi narodi cele pokrajine rokodelskih naselbin, bi bilo pač mogoče dvigniti tudi Slovenijo, ki ima vse pogoje za to.

Vzporedno s produkcijo in prodajo pa je težnja uspeha vsidrana tudi v nabavi in kreditu.

Danes je pač že možno govoriti o teh važnih gospodarskih stvareh, ko je osnovna organizacija izvedena v toliko, da zamoremo računati na razsodnost in uvidevnost našega članstva. »Obrtni Vestnik« je v preteklem letu prinesel mnogo uvaževanja vrednih dopisov izpod peresa uglednega našega obrtnega borca v Celju g. Ivana Rebeke, v katerih nas vzpodbuja k prej omenjenemu načinu gospodarske organizacije.

V zadnjem času je podvzela tudi Zveza odločne korake na merodajnih mestih, da dobi tudi posamezen obrtnik možnost sodelovanja na državnih dobavah, kar izključuje za sedaj še zastareli zakon o državnem računovodstvu.

so otroci lahko uživali zdravo stanovanje in dobro prehrano, da niso bolehal in umirali.

Res revni obrtniki in bajtarji, ki stanujejo v vlažnih stanovanjih in zraven tipe še pomanjkanje živeža, ki se jim je slabo godilo že med vojno, sedaj pa enako radi brezposelnosti, do teh olajšav ne pridejo, četudi so preživljali morda 15 otrok, pa jim jih je vsled boleznin in bede več pomrlo, tako da jih živi še 7 ali 8, in so vsi nepreskrbljeni, njih starši pa reveži.

Iz navedenega bo davčna moč oslabela za eno tretjino.

V interesu okrepiteve davčne moči bi bilo, da se s pravilnikom, ki ga izda minister za finance, dopolnilno k zakonu popravi ta nedostatek in določijo vsaj mejo, kdaj se revščina začne in kdaj neha.

F. Novak, Maribor.

Težki časi malega obrtnika

V tem dopisu bodem poizkusil, da podam sedanjje stanje malega obrtnika, posebno pa mariborskega. Maribor je precej posejan z malimi in šibkimi obrtniki in posebno tekotom zadnjih let trpi v pomanjkanju dela, to pa zato, ker so mu bili v zadnjih dveh letih odvzeti vsi važnejši uradi in oblasti, n. pr. finančno ravnanstvo, oblastni uradi bivše mariborske oblasti, kontrola dohodkov itd. Ti uradi so poprej mestu dajali dotok ljudstva in večji promet, pa tudi večji konzum in večje število odjemalcev. Seveda vidimo pojav pomanjkanja dela in zaslužka tudi po manjših mestih in trgih.

Maribor s svojimi 32.000 prebivalci je poprej s svojim dotokom iz okolice in svojim lokalnim prometom dajal še precej zaslužka malemu obrtniku. Danes pa je mesto, kjer mali obrtnik komaj živi.

Veliko je število krojačev, čevljarjev in mizarjev. To povzročajo občutno medsebojno konkurenco. K tej konkurenci se pridružijo še razne tuje in domače tovarniške prodajalne s svojimi cenejšimi izdelki, katere naravnost ubijajo te naše panoge obrtništva. Odpomoč je nujno potrebna, ako hočemo položaj vsaj nekoliko omiliti.

Če govorimo o načinu, kako naj se pomaga, moramo misliti predvsem na pocenitev lastnih stroškov. Potrebne surovine, ki ne prilajajo naravnost iz tovarn v obrtniške roke, marveč gre njihova pot še poprej preko več posrednikov in jih zato podražiti, bi se morale preskrbeti obrtniku iz prve roke. Izdelava je povprečno prepočasna, ponekod groba in ni lična, to pa radi tega, ker mali obrtnik izdeluje svoje sestavne dele le sam in radi tega ni mogoče, da so izdelki tako lični, hitro in precizno izdelani, kakor s posebnimi orodji in mehaničnimi stroji. Tovarniška konkurenca je zato za malega obrtnika še posebno huda.

Viru tega pritiskajo naše obrtništvo v današnjih časih prevelika davčna in druga javna bremena. Zaslužek se je zelo zmanjšal, davki, najemnine, bolniška blagajna, stanarina pa so ostali isti, v kolikor se niso še zvišali. Tako se marsikateri obrtnik muči in zastoji trudi, da bi prišel na zeleno vejo. Položaj je slejkoprej neznošen. Mora se zadolžiti, bodosi za potrebne surovine, za plačilo davkov ali za vsakdanje življenjske potrebščine. Mnogo jih je, ki obupno gledajo, kam jih bo privedla ta rakova pot.

Mogoče bi se pa le napredek in gospodarski položaj malega obrtnika, posebno še omenih strok, dal rešiti iz da-

našnje krize, ako bi se obrtniki združevali in ustanavljali svoje gospodarske zadruge. Takih zadrug je n. pr. v Nemčiji zelo veliko. Nekatere so se celo izpremenile v velika, lepo uspevajoča podjetja. (Zadruge imajo tele prednosti: 1. V njih morejo sodelovati tudi oni sposobni in večši obrtniki, ki nimajo zadostnega kapitala. 2. Zadruge nabavljajo moderno orodje in stroje ter tako pospešijo lično in cenejšo izdelavo. 3. Nabavljajo si cenejše surovine iz prve roke brez posredniških rok. 4. Končno poiščejo lažje svojim izdelkom tržišče, pri čemer je prodaja tudi boljša in rentabilnejša. Tak način združništva bi po mojem mnenju vsaj nekaterim našim strokam pomagal do boljšega obstoja in uspešnejše konkurence s tovarno.

Današnje prilike silijo obrtništvo, da se združuje, kajti življenje v dobi krize in pomanjkanja dela je zelo komplicirano, zahteva pa od obrtnika precejšnjo žilavost in inteligenco. Ustvariti žilavega obrtnika, omogočiti in pospeševati ustanavljanje gospodarskih obrtnih zadrug je danes nujno potrebno.

Pri vseh teh vprašanih igra važno vlogo tudi izobrazba obrtnega naraščaja in njega število. Pri sprejemanju vajencev je treba paziti, da se jih ne sprejema preveč v one obrte, kjer je prevelika konkurenca. Vajenci naj se sprejemajo v obrte po določenem sistemu in po potrebi poedinih strok. Obrtno-nadaljevalne šole bode treba izpopolniti in vpeljati tudi praktičen pouk. Važne bi bile poklicne posvetovalnice. S sodelovanjem naših oblastvenih in drugih činiteljev naj se to vprašanje čimprej uredi, ker potreba je nujna. Le dobro izobrazeno obrtništvo je močan steber države in njenega gospodarskega blagostanja.

Velik gospodarski greh je tudi to, da se še vedno del državnih in ponekod celo tudi banovinskih dobav krije v inozemstvu, ali pa po takih oddajnih pogojih, da jih mali obrtnik ne more prevzeti.

To je torej po mojem mišljenju način in pot, po kateri bi se vsaj nekoliko oblažila današnja kriza malega obrtnika, ki je tako očitna in ugonablja naš obrt.

Poročilo

o delovanju Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani za čas od 19. decembra 1930 do 8. februarja 1931.

V tem času je opravila zveza sledeče važnejše posle.

Dne 9. januarja se je vršila seja eksekutivnega odbora; dne 16. januarja pa izredna seja načelstva. Na obeh sejah se je razpravljalo o dnevnem redu običnega zbora, oziroma o pripravah za občni zbor.

I. Občni zbor.

Dne 24. januarja ob 3. uri popoldne se je vršila predkonferenca delegatov za zvezi občni zbor v dvorani »Trgovskega doma« v Ljubljani. Udeležilo se je je 50 delegatov. G. Vidmar je podal blagajniško poročilo, ki se je z odobravanjem vzelo na znanje, ter predlagal zvezi proračun za l. 1931. Zvezina doklada se je določila po 15 Din letno za člana. Sprejeto. Določila se je kandidatna lista. V debato je poslego več delegatov. Razmotrivale so se še druge zadeve ter prečitali predlogi zadrug za občni zbor.

Istega dne ob 8. uri zvečer je priredilo Obrtniško društvo na čast delegatom družabni večer v restavraciji »Zvezda«.

Dne 25. januarja ob 9. uri popoldne pa se je vršil občni zbor zveze, kate-

Jakob Volk:

Samski davek in davčne olajšave z devetimi otroki.

Banovine, cestni odbori, občine in druge korporacije, ki pobirajo doklade na predpis državnih davkov, so svoje proračune sestavile na temelju lanskoletnih davčnih števil, bodo koncem leta zaključili svoje račune s precejšnjim primanjkljajem.

Vsled nastale krize v obrti, trgovini in industriji, kakor tudi z odložitvijo obrtnih listov, se bodo te davčne številke izdatno znižale. Marsikateri občina bo vsled tega zabredla v dolgove, ki se jih bo težko rešila.

Novi samski davek to padanje ne bo nadomestil.

Ko tako v svoji obrtni nezaposlenosti, preišlujem, primerjam dobro in slabo stran davčnih bremen in olajšav, pridem do zaključka, da so avtorju zakona na samce in olajšave z 9 otroki najbrž manjkali vsi potrebni statistični podatki. Ko iz dolgočasia gledam

imenik obrtnikov in drugih davkoplačevalcev davčne uprave v Šoštanj, katere z malimi izjemami osebno poznam, pridem do zaključka, da bo samo 4 ali 5 samcev tako srečnih, da bodo smeli plačati samski davek, kar je pa še vsakakor ceneje, ko pa preživljati nevšečno boljše polovico zakonskega jarma.

Ko pa preišlujem o davčni olajšavi z 9 otroki, sem kar osupel, ko vidim, kdo bo deležen teh olajšav. Kolkor mi je znano, bo takih upravičencev v šoštanjskem davčnem okolišu nad 150 in od teh najmanj 80% najboljših in plačila zmognih davkoplačevalcev. To so večji posestniki, lesni trgovci, posestniki več žag, dobro stoječih gostilničarji in še nekateri drugi, katerih sinovi so že davno sami svoji gospodarji, hčerke pa dobro poročene in le en sam sin ali hčerka še pomaga doma gospodariti. Ti bodo deležni te dohote, ker je bil njih gmotni položaj tak, da

VI SIGURNO RABITE

RAČUNE, PIŠEMSKI PAPIR IN KUVERTE Z VAŠO
FIRMO TER DRUGE POSLOVNE TISKOVINE
TO VAM IZVRŠI SOLIDNO IN POCEN!

TISKARNA GRAFIKA LJUBLJANA
Kongresni trg 4

JOS. LOJK

STAVBNO IN POHISTVENO MIZARSTVO
Z ELEKTRIČNIM OBRATOM

LJUBLJANA — ROŽNA DOLINA

Sprejema naročila za cele stavbe,
kakor okna, vrata, izložbe, isto
tudi kompletne trgovske, pisar-
niške in stanovanjske opreme.

Telefon 3206

Solidnost zajamčena

*Kdor oglašuje,
ta napreduje!*

Splošno ključavničarstvo

Josip Rebek

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9

Telefon 31-92

izvršuje vsa stavbena in konstrukcijska dela po
priznani solidni in strokovni izvedbi

Cene zmerne

DÜRKOPP
šivalni stroji za

**DRUŽINE
ŠIVILJE
KROJAČE
ČEVLJARJE
ENTL-ZIK-ZAK
AZUR
FESTON
MADEIRA
ÜBERNENDLING**

**GUMBE
GUMBNICE
LUKNJICE
IZDELUJE:
AVTOMOBILE
KOLESA
FOTOKOPIR-
AVTOMATE**

Na zalogi
pri tvrdki

Ludv. Baraga
Ljubljana

Šelenburgova ulica 6

Telefon 29-80

**NAZNANILO**

P. n. občinstvo in vse naše cenj. odjemalce s sledečim vljudno obveščamo, da smo vsled znatnega tehničnega razširjenja in finančnega ojačenja našega podjetja isto v dosedanji obliki kot družba z o. z. likvidirali ter na novo ustanovili firmo

„Elektroindustrija“ delniška družba

kateri smo predali vse dosedanje posle, trgovske zveze in obveznosti. Zahvaljujemo se vsem našim dosedanjim p. n. klijentom za njih naklonjenost in se priporočamo tudi nadalje v novo ustanovljeni firmi.

**„Elektroindustrija“ družba z o. z.
v Ljubljani**

NAZNANILO

Čast nam je s sledečim obvestiti p. n. občinstvo in osobito vse naše dosedanje p. n. klijente, da smo prevzeli od likvidirane tvrdke

**„Elektroindustrija“ družba z o. z.,
Ljubljana**

vse njene dosedanje trgovske in tehniške posle, kakor tudi vse njere obveznosti in terjatve v novo ustanovljeno delniško družbo in bomo vsled znatnega razširjenja in finančnega ojačenja novoustanovljenega podjetja zamogli vse dobave in dela točno in v večjem obsegu vršiti.

Priporočamo se za nadaljnjo cenj. naklonjenost in beležimo

z odličnim spoštovanjem

**„Elektroindustrija“ d. d.
Ljubljana**



**Tvornica
ZA DUŠIK D. D.**

in
AGA-RUŠE

udružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

zadovoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

**KARBIDOM-DISSOUS-
PLINOM in KISIKOM**

široj vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočermirno, topo
in solnčnobeto

**acetilensko
luč**

Izkoriščajte tudi Vi te njihove
proizvode v svojo korist!

**NAZNANILO!**

Podpisani Venčeslav Breznik naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzel trgovino z železnino

BREZNIK & FRITSCH

z dnem 1. januarja 1931 v svojo last ter da jo bom začasno vodil pod prejšnjim imenom Breznik & Fritsch, trgovina z železnino, Ljubljana. Hkrati se cenj. občinstvu najlepše zahvaljujem za doslej izkazano naklonjenost. Obenem zagotavljam cenj. občinstvu, da se bom s posebno vneto potrudil, da vse cenj. odjemalce še bolj točno, vestno in ceneje postrežem kakor dosedaj. Trgovino bom povečal tako, da bom mogel vsem in vsekdar najbolje postreči z vsem v moji stroko spadajočim blagom. Vljudno se priporočam cenj. občinstvu za nadaljnjo naklonjenost ter beležim z odličnim spoštovanjem

VENCESLAV BREZNIK, LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 7